

DYDD MERCHER, 20 GORFFENNAF 2016

AT: HOLL AELODAU'R Y BWRDD GWEITHREDOL

YR WYF DRWY HYN YN EICH GALW I FYNYCHU CYFARFOD O'R Y
**BWRDD GWEITHREDOL A GYNHELIR YN SIAMBR, NEUADD Y SIR,
CAERFYRDDIN AM 10.00 AM, DYDD MAWRTH, 26AIN GORFFENNAF, 2016**
ER MWYN CYFLAWNI'R MATERION A AMLINELLIR AR YR AGENDA SYDD
YNGHLWM

Mark James

PRIF WEITHREDWR

AILGYLCHWCH OS GWELWCH YN DDA

Swyddog Democraidd:	Michelle Evans Tomas
Ffôn (Ilinell uniongyrchol):	01267 224470
Ffacs:	(01267) 224911
E-bost:	MEEvansThomas
Cyf:	AD016-001

Y BWRDD GWEITHREDOL

AELODAETH: 10 AELOD

Y Cyngorydd	Portffolio:
Y Cyngorydd Emlyn Dole	Yr Arweinydd (Plaid Cymru) Arweinyddiaeth a Strategaeth Gorfforaethol; Cadeirydd y Bwrdd Gweithredol; Cynrychioli'r Cyngor - Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru; Eiriolwr Gwleidyddol y Cyngor; Penodi'r Aelodau o'r Bwrdd Gweithredol; Penderfynu ar Bortffolios yr Aelodau o'r Bwrdd Gweithredol; Cyswllt â'r Prif Weithredwr
Y Cyngorydd David Jenkins	Dirprwy Arweinydd - Adnoddau (Plaid Cymru) Cyllid a'r Gyllideb; TGCh; Rheoli Eiddo / Asedau; Caffael; Budd-daliadau Tai; Refeniw; Hyrwyddwr y Lluoedd Arfog a Chadeirio'r Bwrdd Gweithredol yn absenoldeb yr Arweinydd.
Y Cyngorydd Pam Palmer	Dirprwy Arweinydd (Annibynnol) Rheolwr Busnes y Cyngor; Hyrwyddwr Cymunedol; Ffocws Cwsmeriaid a Pholisi; Cyswllt â'r Heddlu; Diogelwch Cymunedol; Cynllunio Cymunedol Cyfiawnder Cymdeithasol/Trosedd ac Anhrefn; Hyrwyddwr Gwrth-dlodi; Cynaliadwyedd; Bioamrywiaeth; Llysgennad Ieuenctid; Materion Gwledig a Chadeirio'r Bwrdd Gweithredol yn absenoldeb yr Arweinydd.
Y Cyngorydd Hazel Evans	Gwasanaethau Technegol (Plaid Cymru) Sbwriel; Glanhau Strydoedd; Gwasanaethau Cludiant; Cynnal a Chadw Tiroedd; Gwasanaethau Adeiladau; Gwasanaethau Arlwy; Gwasanaethau Gofalwyr Adeiladau; Glanhau Adeiladau; Cynlluniau Argyfwng; Llifogydd.
Y Cyngorydd Meryl Gravell	Adfywio a Hamdden (Annibynnol) Datblygu Economaidd; Canolfan Ewropeaidd Gorllewin Cymru; Datblygu Cymunedol; Chwaraeon; Canolfannau Hamdden; Amgueddfeydd; Llyfrgelloedd; Parc Gwledig
Y Cyngorydd Gareth Jones	Addysg a Phlant (Plaid Cymru) Ysgolion; Gwasanaethau Plant; Anghenion Addysgol Arbennig; Diogelu; Cartrefi Seibiant; Gwasanaeth Gwella Ysgolion Integredig Rhanbarthol; Addysg i Oedolion a Dysgu Cymunedol; Gwasanaethau Ieuenctid; yr Aelod Arweiniol dros Blant a Phobl Ifanc; Llysgennad yr Eisteddfod
Y Cyngorydd Linda Evans	Tai (Plaid Cymru) Tai (Cyhoeddus a Phreifat); Cydraddoldeb; Materion Pobol Hŷn
Y Cyngorydd Jim Jones	Diogelu'r Cyhoedd a'r Amgylchedd (Annibynnol) Gorfodi Materion Amgylcheddol; Sbwriel; Gwastraff Di-drwydded; Baw Cŵn; Gwasanaethau Parcio; Safonau Masnach; Iechyd yr Amgylchedd.
Y Cyngorydd Mair Stephens	Adnoddau Dynol, Effeithlonrwydd a Chydweithio (Annibynnol) Adnoddau Dynol; Hyfforddiant; Compact Simpson; Cyllidebu ar Sail Blaenoriaeth; Y Tîm Effeithlonrwydd Corfforaethol; Hyrwyddwr yr Iaith Gymraeg; Llysgennad Cyngorau Tref a Chymuned.
Y Cyngorydd Jane Tremlett	Gofal Cymdeithasol ac Iechyd (Annibynnol) Gwasanaethau Cymdeithasol i Oedolion; Gofal Preswyl; Gofal Cartref; Anableddau Dysgu; Iechyd Meddwl; Cysylltu/ Cydweithredu/Integreiddio â'r GIG; Hyrwyddwr Gofalwyr; Llysgennad Anabledd; Hyrwyddwr Gofal Dementia; Hyrwyddwr 50+ a Chynrychiolydd Grwp Llywio

AGENDA

1. YMDDIHEURIADAU AM ABSENOLDEB
2. DATGAN BUDDIANNAU PERSONOL.
3. LLOFNODI FEL COFNOD CYWIR COFNODION CYFARFOD Y BWRDD GWEITHREDOL A GYNHALWYD AR Y
 - 3.1 20FED MEHEFIN, 2016. 21 - 34
 - 3.2 4YDD GORFFENNAF, 2016. 35 - 40
4. CWESTIYNAU Â RHYBYDD GAN AELODAU
5. CWESTIYNAU A RHYBYDD GAN Y CYHOEDD

5.1 CWESTIWN GAN MRS KAREN HUGHES I'R CYNGHORYDD GARETH JONES, AELOD O'R BWRDD GWETHREDOL DROS ADDYSG A PHLANT

“Bu nifer o fethiannau yn y broses ymgynghori, gyda’r pennaeth yn cyfaddef ar 26ain Ebrill iddynt fod yn naif ynglŷn â’r broses ymgynghori. Derbyniom ohebiaeth yn cadarnhau bod yr ysgol yn ymwybodol o gynnig gan yr Awdurdod Addysg Lleol ym mis Medi 2014, a llythyr dilynol o gynnig ym mis Ionawr 2015 i’r ysgol sy’n cyfeirio at 5 mater a gytunwyd fel pecyn yr oedd yn rhaid eu cymryd fel cyfanwaith. Gan fynnu bod yn rhaid i’r pecyn gael ei dderbyn gan y llywodraethwyr a’r Awdurdod Addysg Lleol fel cyfanwaith ac eisoes wedi’i dderbyn ym mis Chwefror 2015, y mae’n gwneud inni feddwl a oedd y fargen hon eisoes wedi’i tharo. Pam na wnaed hyn yn hysbys i’r holl randdeiliaid ym mis Medi 2014 gan ddangos didwylledd a thryloywder?”

5.2 CWESTIWN GAN MR STEVE HATTO I'R CYNGHORYDD GARETH JONES, AELOD O'R BWRDD GWEITHREDOL DROS ADDYSG A PHLANT

“Rydym wedi cyfnewid gohebiaeth helaeth â Chyngor Sir Caerfyrddin gydag un pwnc yn ymwneud â risg diogelwch ynghlwm wrth gludo disgyblion i Ysgolion Cyfrwng Saesneg eraill. Un o'r prif bryderon yw y byddai teuluoedd nad ydynt yn gallu gyrru yn gorfod cerdded gyda'u plant bach am dros 2 filltir ym mhob tywydd, yn dibynnu ar ble yn Llangennech y maent yn byw. Byddai'n rhaid iddynt groesi heol brysur 40 milltir yr

awr a thair ffordd ymuno/adael â'r draffordd i gyrraedd eu hysgol benodedig. Ond safbwynt yr Awdurdod Addysg Lleol ar y mater hwn yw mai dewis rhieni yw peidio â chofrestru ein plant yn Llangennech ac felly cyfrifoldeb rhieni yw cludo eu plant i ysgolion eraill. Ond mae'r Cyfrwng Saesneg yn cael ei dynnu'n ôl gan yr Awdurdod Addysg Lleol. Nid dewis rhieni yw tynnu'r plant o Llangennech, ond gweithred a orfodir arnom i fynd â'n plant i Ysgol Cyfrwng Saesneg addas. Ni all pob plentyn ddysgu drwy gyfrwng y Gymraeg am amryw resymau. Ond mae 170 o leoedd gwag cyfrwng Cymraeg ar gael yn yr ardal leol ym Mrynsierfel a Ffwrnes. Ond mae'r tair ysgol cyfrwng Saesneg arall, Bryn, Bynea a'r Hendy, eisoes y tu hwnt i'w capasiti. Nid oes ystyriaeth wedi'i rhoi i'r 91 o dai sy'n cael eu codi yn yr Hendy, na'r 700 a mwy o dai sydd yn yr arfaeth ym Mhontarddulais a hefyd Bynea. Mae'n siŵr y byddai hyn yn cael effaith fawr ar yr ysgolion cyfagos. Ar hyn o bryd gall unrhyw deulu yn Llangennech sy'n siarad Cymraeg neu Saesneg ddewis bod eu plentyn yn cael ei addysgu yn y naill neu'r llall o ieithoedd swyddogol Cymru. Onid yw'r dewis addysgol hwn yn yr ysgol leol yn cael ei waredu, ac oni wahaniaethir yn erbyn pobl sydd am i'w plentyn gael ei addysgu yn un o'r ieithoedd swyddogol? Os yw'r Cyfrwng Saesneg i'w dynnu'n ôl, a allwch esbonio sut mai dewis rhieni yw hyn? A ble byddwch yn darparu Addysg Cyfrwng Saesneg amgen i'n plant?"

5.3 CWESTIWN GAN MS JULIA REES I'R CYNGHORYDD GARETH JONES, AELOD O'R BWRDD GWEITHREDOL DROS ADDYSG A PHLANT

"O'r wybodaeth a ddarparwyd gan yr Awdurdod Addysg Leol, mae'n amlwg bod y ffigurau wedi cael eu trin gan unigolion i gryfhau sefyllfa benodol. Mae 121 o ddisgyblion yn yr ysgol nad ydynt yn byw yn Llangennech. Ond mae yna 96 o blant o'r pentref sy'n teithio i ysgolion eraill y tu allan i'r ardal. Mae 81 ohonynt yn mynychu ysgol cyfrwng Saesneg. Os bydd yr 81 o blant yn gallu mynychu eu hysgol gymunedol, yna byddai'r ffigurau yn adlewyrchu mwy o angen 50/50 ar gyfer Saesneg a Cymraeg yng nghymuned Llangennech. Mae rhieni a oedd yn dymuno ceisio cyfrwng Saesneg yn y gorffennol yn Llangennech wedi cael eu troi i ffwrdd oherwydd yr oedd yr ysgol yn llawn. Ond nid oedd hyn yn wir a brofodd rhai rhieni hyn mewn tribiwnlys ac yna cafwyd eu dderbyn yn ysgol Llangennech. Pam gwrthodir lle yn y cyfrwng Saesneg pan oedd y cynhwysedd y dosbarthiadau cyfrwng Saesneg yn hanner y cynhwysedd y dosbarthiadau Cymraeg? A sut y gall yr ysgol rhoi cyhoeddusrwydd i'w nodweddion gwyrdd pan fydd yn mynd ati i cefnogi cludo nifer fawr o ddisgyblion i mewn ac

allan o'r pentref?"

5.4 CWESTIWN GAN MRS MICHAELA BEDDOWS I'R CYNGHORYDD GARETH JONES, AELOD O'R BWRDD GWEITHREDOL DROS ADDYSG A PHLANT

"Anghenion Addysgol Arbennig: Ni roddwyd unrhyw ystyriaeth i blant sydd ag anghenion addysgol arbennig sydd fel arfer yn cael eu cynghori i fynd i ffrwd cyfrwng Saesneg neu iaith y cartref yn unig. Mae plant sydd ag oedi cyffredinol yn cael trafferth gydag un iaith heb sôn am ddwy, felly drwy waredu'r ddwy ffrwd byddai hyn yn eithrio'r plant hyn rhag mynychu'r ysgol. Ni all plant sydd ag Anhwylder ar y Sbectrwm Awtistig ymdopi â newid mewn trefn, felly petaent yn cychwyn ac wedyn yn cael trafferth mewn ysgol Cyfrwng Cymraeg ac wedyn yn gorfod symud i ysgol Cyfrwng Saesneg, byddai'r newid hwnnw yn cael effaith enfawr arnynt. Mae llawer o blant sydd ag anawsterau dysgu, yn arbennig Anhwylder ar y Sbectrwm Awtistig, yn teimlo'n ynysig iawn hyd yn oed mewn amgylchedd â chymorth. Pe cânt eu gwneud i fynychu ysgol y tu allan i'r ardal byddai hyn yn eu hynysu hyd yn oed yn bellach o'r gymuned yn ei chyfanrwydd. Sut yr esgeuluswyd hyn a pham na aethpwyd i'r afael â hyn?"

5.5 CWESTIWN GAN MR KARL HARRIES I'R CYNGHORYDD GARETH JONES, AELOD O'R BWRDD GWEITHREDOL DROS ADDYSG A PHLANT

"Rwyf yn riant i 3 o gyn-ddisgyblion Ysgol Llangennech ac yn dad-cu i ddau o'r disgyblion presennol. Mae gan un o'm hwyron anableddau dysgu ac roedd yn ddieiriau yn 4 oed. Bu i bob un o'm plant fynychu Ysgol Llangennech drwy gyfrwng y Gymraeg. Gan nad yw fy ngwraig na finnau'n siarad Cymraeg, fe'u gwelsom yn straffaglu ac nid oeddem yn gallu eu helpu. Roeddem yn teimlo'n ddiymadferth, ac ni fyddem yn dymuno hynny ar unrhyw riant, heb sôn am riant plentyn ag anableddau dysgu. Mae hon yn dasg ddirdynol ac anodd iawn, heb ychwanegu rhwystr ieithyddol ati. Hoffwn ofyn a ellir cyflwyno tystiolaeth wirioneddol, ac nid tybiaethau a'r defnydd cyson o'r gair 'credu', er mwyn profi honiadau bod addysg cyfrwng Cymraeg mor llwyddiannus, os nad yn fwy llwyddiannus, nag addysg cyfrwng Saesneg i blant sydd ag anableddau dysgu? Gan ganolbwyntio ar blant sydd ag anableddau dysgu sylweddol, plant dieiriau, a hefyd plant ag anableddau o gartrefi di-Gymraeg."

5.6 CWESTIWN GAN MR DARREN SEWARD I'R CYNGHORYDD GARETH JONES, AELOD O'R BWRDD GWEITHREDOL DROS ADDSG A PHLANT

“Rydych wedi datgan eich bod, fel Awdurdod, yn ceisio cynyddu nifer y disgyblion dwyieithog yn Sir Gaerfyrddin a'ch bod wedi llunio polisi er mwyn gweithredu'r strategaeth hon. Gwnaethom gysylltu â Mr Sully ar 29ain Mehefin i ofyn am wybodaeth ynghylch pa ysgolion oedd wedi bod yn destun y broses hon eisoes, cyn Llangennech, a pha ysgolion fyddai'n destun yr un broses ar ôl Llangennech. Yn ei ymateb dywedodd Mr Sully, ac rwyf yn dyfynnu, 'Nid oes gan y sefyllfa mewn ysgolion eraill unrhyw berthynas â'r cynnig ar gyfer Llangennech.' A fydddech cystal ag amlinellu bod gorfodi addysg cyfrwng Cymraeg yn Llangennech yn rhan o strategaeth bolisi ehangach a ddilynir gan yr Awdurdod?”

5.7 CWESTIWN GAN MS NIKKI LLOYD I'R CYNGHORYDD GARETH JONES, AELOD O'R BWRDD GWEITHREDOL DROS ADDYSG A PHLANT

“Yn gyffredinol, ystyrir bod newid yn beth da i gymuned neu sefydliad. Ystyrir bod newid er mwyn newid yn unig yn wrthgynhyrchiol. Dylid osgoi newid os nad oes galw am hynny ar bob cyfrif. Yn dilyn cais rhyddid gwybodaeth diweddar ynghylch y cyflenwad a'r galw o ran llyfrau Cymraeg yn llyfrgell Llangennech, rhoddwyd y wybodaeth ganlynol inni.

Llyfrau Saesneg mewn stoc 5,186 - 13,909 o fenthyciadau yn ystod y flwyddyn = mae'r galw dros ddwywaith y stoc.

Llyfrau Cymraeg mewn stoc 531, sef 10% y stoc Saesneg - 414 o fenthyciadau yn ystod y flwyddyn = mae'r galw'n llai na'r stoc.

Nifer y benthyciadau = 14,440. Nifer y benthyciadau Cymraeg = 2.8% o'r holl lyfrau

Yn ôl y darn ymchwil cymharol syml hwn, yn ogystal â cheisio cynllunio'n gymdeithasol newid o fewn yr ysgol, rydych hefyd drwy eich gweithredoedd yn ceisio cynllunio'n gymdeithasol gymuned nad yw'n galw am ymagwedd gwbl Gymraeg ac nad yw'n gwyro at ymagwedd o'r fath ychwaith. A ydych chi'n cytuno?”

5.8 CWESTIWN GAN MR NIGEL HUGHES I'R CYNGHORYDD GARETH JONES, AELOD O'R BWRDD GWETHREDOL DROS ADDYSG A PHLANT

“Mae rhieni wedi clywed llawer o wrth-ddweud o ran yr ieithoedd addysgu yn y dosbarthiadau derbyn, gan beri dryswch a gofid iddynt ynghylch yr effaith bosibl y mae'r sefyllfa hon yn ei chael ar eu plant. Yn ddiweddar gwnaed datganiad gan Gareth Jones a oedd yn gwrthbrofi'r honiadau fod 'Ysgol Babanod Llangennech wedi gweithredu'n anghyfreithlon o ran darpariaeth iaith yn y Cyfnod Sylfaen.' Aeth ymlaen i ddweud 'Mae'r Cyngor Sir am sicrhau'r holl rieni fod yr honiad hwn yn gwbl anwir. Mae'r ddarpariaeth yn yr ysgol yn gwbl briodol, mae'r ysgol yn parhau i berfformio i safonau uchel ac mae'r disgyblion yn cael deilliannau da.' Diddorol yw nodi nad yw'r datganiad hwn yn taflu goleuni ar ddim mewn gwirionedd...yn hytrach mae'n ychwanegu at y dryswch. Yn y cyfarfod Craffu ar 23ain Mai 2015, dywedodd Mr Rob Sully fod y Dosbarthiadau Derbyn yn Gymraeg, ond yn y cyfarfod i rieni newydd rai wythnosau'n ôl dywedwyd wrth yr athrawon eu bod yn cael eu haddysgu yn Saesneg a Chymraeg. Hefyd mae Cyngor Sir Caerfyrddin wedi dweud wrth rai rhieni sydd wedi cysylltu ag ef fod y dosbarthiadau derbyn yn rhai lle addysgir yn Gymraeg. Cymraeg yn unig yw gwaith cartref a llyfrau darllen y plant. Mae gennym bryderon fod ffigurau wedi'u gweithio ac nad oedd y Ffrwd Saesneg yn gostwng yn naturiol a bod, yn hytrach, rwystrau wedi'u rhoi yn ffordd y rhieni i gyflawni'r nod Cyfrwng Cymraeg. A oedd yr Awdurdod Lleol yn ymwybodol o'r wybodaeth anghywir a ddarparwyd i rieni ynglŷn â'r dosbarthiadau derbyn a'r farn wahanol? Hefyd a yw'r Awdurdod yn gallu cadarnhau'r dyddiad y bu i hyn newid i Gymraeg, pwy wnaeth gynnig hyn, a sut y rhoddwyd gwybod am hyn i'r sawl yr oedd yn effeithio arnynt, megis y rhieni?”

5.9 CWESTIWN GAN MS KAZ DEACON I'R CYNGHORYDD GARETH JONES AELOD O'R BWRDD GWEITHREDOL DROS ADDYSG A PHLANT

“Mae tudalen 28 o'r ddogfen Ymgynghori yn nodi bod yr holl blant yn nosbarthiadau Derbyn 1 a Derbyn 2 Ysgol Babanod Llangennech yn y cyfrwng Cymraeg. A fyddech cystal â chadarnhau'r union ddyddiad y bu i'r categori iaith newid o fod yn ddwyieithog i fod yn gyfrwng Cymraeg ar gyfer y dosbarthiadau hyn?”

5.10 CWESTIWN GAN MR ROBERT WILLOCK I'R CYNGHORYDD GARETH JONES, AELOD O'R BWRDD GWEITHREDOL DROS ADDYSG A PHLANT

“Ar y rhaglen 'Week in Week Out', dywedodd y Cyngorydd Campbell, ac rwyf yn dyfynnu "Dengys ymchwil dros

flynyddoedd lawer fod y niferoedd cyfrwng Cymraeg yn gostwng pan fyddwch yn rhoi dewis. Felly mae gennych ddilema, os ydych yn rhoi dewis mae llai o bobl yn dewis cyfrwng Cymraeg am wahanol resymau, ond trwy gymell rydych yn rhoi cyfleoedd i bobl ifanc fod yn ddwyieithog." A hynny er bod cymhelliad ar y lefel hon o ran diffyg dewis yn mynd yn groes i erthygl 2 o brotocol cyntaf y Cytundeb Ewropeaidd ar Hawliau Dynol. A ydych yn cytuno â sylwadau'r Cyngorydd Campbell?"

5 .11 CWESTIWN GAN MR DEAN BOLGIANI I'R CYNGHORYDD GARETH JONES, AELOD O'R BWRDD GWEITHREDOL DROS ADDYSG A PHLANT

"Er amlygu manteision posibl dwyieithrwydd ym meysydd iechyd a chyflawniadau addysgol, mae Llangennech yn ysgol ddwyieithog sydd wedi ennill baner werdd. Yn sicr, dylai'r awdurdod lleol fod yn canolbwyntio ar gynyddu Cymraeg o fewn ysgolion cyfrwng Saesneg a'u gwneud yn rhai Dwy Ffrwd o bosibl. Byddai hyn yn cynyddu ac yn hyrwyddo dwyieithrwydd yng ngwir ystyr y gair, gan roi fwy o ddewisiadau i rieni ar yr un pryd. Byddai'r fath hon o strategaeth yn cwmpasu canran uwch o boblogaeth ysgolion Sir Gaerfyrddin, ac mae'n ymagwedd sy'n uno yn hytrach na rhannu. A allwch esbonio pam y mae Llangennech yn cael ei thargedu o dan y polisi newydd?"

5 .12 CWESTIWN GAN MS OLRA WILLIAMS I'R CYNGHORYDD GARETH JONES, AELOD O'R BWRDD GWETHREDOL DROS ADDYSG A PHLANT

"Mae astudiaethau rhyngwladol wedi dangos mai dim ond statws cyfartal cynhwysol o ieithoedd deul sydd wir yn cynyddu'r defnydd o'r ddwy iaith ymysg oedolion ifanc. Nid yw polisi presennol Cyngor Sir Caerfyrddin a Llywodraeth Cymru o eithrio teuluoedd di-Gymraeg yn gost-effeithiol, ac nid yw'n hyrwyddo'r Gymraeg mewn modd cadarnhaol. A yw'r Cyngor yn ymwybodol fod canran uchel o'r rheiny sy'n gadael y ffrwd Saesneg a Chymraeg ddeul yn Llangennech yn mynd ymlaen i wneud yn dda mewn TGAU Cymraeg ac yn dal ati i astudio Cymraeg neu bynciau dewisol drwy gyfrwng y Gymraeg yn Ysgol Bryngwyn a Choleg Sir Gâr?"

5.13 CWESTIWN GAN MS SARAH MARTIN I'R CYNGHORYDD GARETH JONES, AELOD O'R BWRDD GWETIHREDOL DROS ADDYSG A PHLANT

“Ar dudalen 138 o'r adroddiad ymgynghori, mae'r crynodeb/casgliad gan Estyn yn nodi "Ym marn Estyn, mae'r cynnig i uno'r ddwy ysgol yn debygol o gynnal y safonau addysg presennol. Fodd bynnag, nid yw'r cynnig yn rhoi digon o fanylder am yr opsiynau a'r trefniadau amgen ar gyfer disgyblion sy'n dymuno dilyn eu haddysg trwy gyfrwng y Saesneg pe bai'r ffrwd Saesneg yn cau yn Ysgol Llangennech." Mae'r adroddiad yn nodi dro ar ôl tro mai dewis rhieni fydd anfon eu plentyn i rywle arall, ond eto ni thelir costau a chredir bod y ddarpariaeth Saesneg amgen yn llawn. Hefyd mae ymateb llywodraeth leol i Estyn ar dudalen 140 yn cydsynio â hyn gan nodi "...nid yw'r cynigiwr yn rhoi ystyriaeth ddigonol i effaith diweddu'r ffrwd Saesneg ar y disgyblion sy'n dymuno dilyn eu haddysg trwy gyfrwng yr iaith honno". Er bod disgyblion presennol yn cael eu hystyried, pa ddewisiadau ymarferol sydd gan fyfyrwyr y dyfodol nad ydynt am ddilyn addysg Gymraeg a sut gall y Cyngor gyfiawnhau cynnig nad yw'n cael ei gefnogi gan Estyn a llywodraeth leol?2

5.14 CWESTIWN GAN MRS LAURA PEARCE I'R CYNGHORYDD GARETH JONES, AELOD O'R BWRDD GWEITHREDOL DROS ADDYSG A PHLANT

“Yn ystod y cyfarfod diwethaf roedd yn glir fod y pwyllgor / cadeirydd yn deall y manteision lu sy'n perthyn i ddwyieithrwydd o oedran cynnar, a sut y mae ysgol ddwy ffrwd yn cynnig hyn, a chyfeiriwyd at hynny dro ar ôl tro. I fod yn glir, ysgol ddwy ffrwd yw Ysgol Llangennech ar hyn o bryd, sy'n cynnig dwyieithrwydd yn lleol i blant o deuluoedd Saesneg a Chymraeg mewn cymuned glos. Mae tri o'm plant yn y ffrwd Saesneg neu wedi bod drwy'r ffrwd honno ac mae 2 yn y ffrwd Gymraeg. Mae'r dewis hwn wedi bod yn elfennol bwysig, yn dibynnu arnyn nhw fel unigolion (nid oes gan yr un anghenion arbennig). Yn syml, fy nghwestiwn yw hwn – sut yn y byd y gall gwaredu un iaith (Saesneg) o ysgol ddwy ffrwd (dwyieithog) fod yn fuddiol? Sut mae un iaith (Cymraeg) yn well na dwy (Cymraeg a Saesneg) gan mai 2 iaith yw hanfod dwyieithrwydd?”

5.15 CWESTIWN GAN MRS MAUREEN JONES I'R CYNGHORYDD GARETH JONES, AELOD O'R BWRDD GWETIHREDOL DROS ADDYSG A PHLANT

“Rwy'n gyn-ddisgybl o ysgol Llangennech, fy chwiorydd, fy merch, fy wyrion a gor-wyrion wedi neu ar hyn o bryd yn

mynychu ysgolion Llangennech.

Os gwelwch yn dda y gallaf ofyn pam, ar ôl dros 60 mlynedd o addysg ddwyieithog lwyddiannus a addysgir drwy Saesneg a chyfrwng Cymraeg, flynyddoedd lawer o adroddiadau ardderchog, ac enw da, y mae cyngor Sir Caerfyrddin yn teimlo'r angen i rhannu gymuned agos, gyda'r ysgol yn ei galon a dieithrio y rhai sy'n dewis, yn aml am resymau cymdeithasol, personol neu oherwydd anabledd, addysg cyfrwng Saesneg ar gyfer eu phlant, gan hyrwyddo addusg ungnwyd?"

5.16 CWESTIWN GAN MS SALLY ANN THOMAS I'R CYNGHORYDD GARETH JONES, AELOD O'R BWRDD GWETIHREDOL DROS ADDYSG A PHLANT

"Yn yr hinsawdd hwn o gyni cyllidol, toriadau ac ansicrwydd, pam y mae CSC yn treulio cymaint o amser ac yn gwario cymaint o arian ac adnoddau gwerthfawr ar DDATRYYS ysgol LLE NAD OES PROBLEM? Mae Llangennech yn ysgol werdd, ddwyieithog, ddwy ffrwd lwyddiannus iawn a'i harwyddair yw "Addysg i BAWB". Oni fyddai'n well gwario'r arian a'r adnoddau hyn ar ysgolion cyfrwng Saesneg melyn ac ambr er mwyn sicrhau eu bod yn darparu addysg ddwy ffrwd ddwyieithog o safon uchel, fel y mae Llangennech yn ei wneud?"

5.17 CWESTIWN GAN MRS EMMA LOMAS I'R CYNGHORYDD GARETH JONES, AELOD O'R BWRDD GWEITHREDOL DROS ADDYSG A PHLANT

"Yn dilyn yr adroddiad a ddarparwyd gan Gyngor Sir Caerfyrddin ynglŷn ag ymatebion o'r broses ymgynghori, cysylltodd nifer o rieni â ni i ddweud nad oedd eu profformâu wedi'u cynnwys yn y ddogfen er iddynt gael eu cyflwyno ac iddynt gael derbynebau. O'r ymatebion a gafwyd, byddai'n ymddangos bod cefnogaeth gref dros gadw'r ddwy ffrwd gyda 154 o ymatebion wedi'u nodi a deiseb a lofnodwyd gan 505 o bobl (sydd eisoes wedi'i chyflwyno). Bu'r grŵp yn erbyn yn agored wrth rannu eu henwau a'u perthynas â'r ysgol, tra bo'r grŵp sy'n ymgyrchu o blaid wedi parhau i weithredu'n ddirgel gan ddymuno peidio â chael eu henwi, gyda mwy na 30 o gyflwyniadau dienw. Roedd llawer o'r ymgynghoreion a oedd o blaid newid yn gyn-athrawon, cynghorwyr, penaethiaid, a staff presennol. Awgrymwyd mai cymharol gyfartal o blaid ac yn erbyn oedd yr ymatebion. Cymhareb cyfanswm y nifer yn erbyn o gymharu ag o blaid yw 5:1. Sut gall hyn gael ei ystyried yn gyfartal pan fo'r ymgynghoreion sy'n cefnogi'r newid yn ymddangos nad ydynt yn cynnwys llawer o farn rhieni, a'i

bod yn ymddangos nad yw llawer iawn o'r rhai yn erbyn y newid wedi'u cynnwys?"

5.18 CWESTIWN GAN MRS JACQUELINE SEWARD I'R CYNGHORYDD GARETH JONES, AELOD O'R BWRDD GWEITHREDOL DROS ADDYSG A PHLANT

"Cydnabyddir bod Cynulliad Cymru a arweinir gan y Llywodraeth Lafur wedi pennu gweledigaeth i gynyddu'r iaith Gymraeg yng Nghymru ar draws amryw agweddau ar fywyd. Mae'r Cynulliad wedi cadarnhau yn ysgrifenedig nad oes unrhyw dargedau wedi cael eu gosod o ran yr iaith Gymraeg, felly mater i bob Awdurdod Lleol yw sut y rhoddir hyn ar waith. Er enghraifft, mae gan siroedd De Cymru megis Castell-nedd Port Talbot, Abertawe, a Chaerdydd bob o Gynllun Strategol Gymraeg mewn Addysg sy'n anelu at gynyddu Cymraeg heb ddefnyddio dulliau awdurdodus. Nid ydym yn ymwybodol o unrhyw elfennau cyflawnadwy o fewn unrhyw fanifesto gwleidyddol i newid drwy rym y dewisiadau iaith presennol mewn ysgolion cynradd yn y sir, heb ystyried y dewisiadau a ffefrir gan rieni a'r gymuned. A fydddech cystal â rhoi gwybod o dan ba fandad ac yn unol â pha addewidion a wnaed i'r etholwyr gan aelodau yr ymgymerir â'r fenter hon?"

5.19 CWESTIWN GAN MRS KATE WARNER I'R CYNGHORYDD GARETH JONES, AELOD O'R BWRDD GWEITHREDOL DROS ADDYSG A PHLANT

"Yn unol â Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013, rhoddwyd cyfarwyddyd gan Lywodraeth Cymru i bob Awdurdod Addysg Lleol yng Nghymru Iunio 'Cynllun Strategol Gymraeg mewn Addysg' er mwyn gweithredu ei bolisi o ehangu addysg cyfrwng Cymraeg. Bu i Gyngor Sir Caerfyrddin gydymffurfio â chyfarwyddeb y Llywodraeth a llunio'r Cynllun Strategol Gymraeg mewn Addysg, a gymeradwywyd gan Lywodraeth Cymru.

Os na weithredir y cynnig ar gyfer Ysgol Llangennech, does bosibl na fyddai'r Gyngor wedyn yn cydymffurfio â'r 'Cynllun Strategol Gymraeg mewn Addysg' ar gyfer Sir Gaerfyrddin, a gymeradwywyd gan Lywodraeth Cymru. A yw'r dehongliad hwn yn gywir?"

5.20 CWESTIWN GAN MRS ELIN GRIFFITHS I'R CYNGHORYDD GARETH JONES, AELOD O'R BWRDD GWEITHREDOL DROS ADDYSG A PHLANT

“Mae dwyieithrwydd yn cynnig nifer o fanteision ac mae gwaith ymchwil yn dangos bod plant sy’n deall fwy nag un iaith gyda’r gallu i feddwl yn fwy hyblyg a chreadigol. Mae dwy iaith yn cynnig manteision economaidd wrth chwilio am swyddi yn y dyfodol, mae’n rhoi’r gallu i gyfathrebu gydag ystod ehangach o bobl, y gallu i brofi dau ddiwylliant gwahanol ac yn rhoi i bobl y cyfle i fod yn rhan o bob agwedd o fywyd cymdeithasol. A ydy’r Bwrdd Gweithredol yn cytuno na ddylai unrhyw blentyn fod dan anfantais yn addysgol, cymdeithasol ac yn economaidd, felly drwy gytuno i ysgolion Babanod ac lau Llangennech i barhau ar hyd y continwwm iaith, y bydd sicrhad bod bob plentyn yn cael yr un manteision â’i gilydd?”

5.21 CWESTIWN GAN MR OWAIN GLENISTER I'R CYNGHORYDD GARETH JONES, AELOD O'R BWRDD GWEITHREDOL DROS ADDYSG A PHLANT

“Wrth ystyried y pwysau sydd ar Gyngor Sir Caerfyrddin i ymateb i Mesur y Gymraeg 2011, hynny yw i ddarparu gwasanaethau craidd trwy gyfrwng y ddwy iaith, ydy’r Bwrdd Gweithredol yn ystyried bod datblygu unigolion sydd gyda’r gallu i gyfathrebu yn effeithiol mewn dwy iaith yn hanfodol fel strategaeth hir dymor wrth geisio datblygu gweithlu sydd yn medru darparu gwasanaethau trwy gyfrwng y Gymraeg a'r Saesneg. Os felly, ydych chi’n teimlo bod y newid yma i Ysgol Llangennech yn mynd i roi gwell cyfle i blant ddatblygu i fod yn oedolion dwyieithog ac felly yn fwy tebygol o ddal swydd yn y sector gyhoeddus?”

5.22 CWESTIWN GAN MRS HELEN MAINWARING I'R CYNGHORYDD GARETH JONES, AELOD O'R BWRDD GWEITHREDOL DROS ADDYSG A PHLANT

“Gan mai Llafur oedd yn arwain y Cyngor pan gyhoeddwyd eich ‘Cynllun Strategol Cymraeg Mewn Addysg 2014-2017’ yn 2013 a nododd y bwriad i droi ysgolion dwy ffrwd yn ysgolion Cymraeg, a ydy ymrwymiad y Blaid Lafur i’r polisi hwn yn dal i fod yr un peth ac a allwn ni gael yr un sicrwydd nawr fod arweinyddiaeth y Cyngor wedi newid y bydd y Cynllun Strategol hwn yn dal i gael cefnogaeth y Cyngorwyr a’i weithredu yn yr un modd?”

5 .23 CWESTIWN GAN MR HYWEL DAVIES I'R CYNGHORYDD GARETH JONES, AELOD O'R BWRDD GWEITHREDOL DROS ADDYSG A PHLANT

“Ydy aelodau'r Bwrdd Gweithredol yn ymwybodol o'r ffaith fod ymrwymiad trawsbleidiol gan y Cynulliad i greu Cymru ddwyieithog a bod mwy a mwy o gyflogwyr yn chwilio am sgiliau dwyieithog wrth i ddeddfwriaeth ddiweddar fynnu bod cyrff cyhoeddus yn darparu gwasanaethau yn newis iaith y cwsmer?”

5 .24 CWESTIWN GAN MRS CATHRIN JONES I'R CYNGHORYDD GARETH JONES, AELOD O'R BWRDD GWEITHREDOL DROS ADDYSG A PHLANT

“Ydy aelodau'r Bwrdd Gweithredol wedi darllen am ymchwil ddiweddar yng Nghanada sy'n profi fod dwyieithrwydd yn cael effaith gadarnhaol ar yr ymennydd yn hwyrach mewn bywyd drwy ei gadw'n effro a helpu lleihau'r tebygolrwydd o gael dementia?”

5 .25 CWESTIWN GAN MR MARTYN WILLIAMS I'R CYNGHORYDD GARETH JONES, AELOD O'R BWRDD GWEITHREDOL DROS ADDYSG A PHLANT

“Mewn ysgolion cyfrwng Cymraeg ac ysgolion dwy ffrwd mae pwyslais penodol ar ddatblygu Cymraeg trwy ddulliau trochi ar draws pob un o feysydd dysgu y Cyfnod Sylfaen, pa iaith bynnag y mae'r plentyn yn ei siarad gartref. Mae'r adroddiad 'Cymraeg yn y Cyfnod Sylfaen' gan Estyn, a gyhoeddwyd ym mis Rhagfyr 2013, yn nodi “bod y safonau o ran sgiliau iaith, llythrennedd a chyfathrebu y disgyblion yn debyg i'r rheiny mewn ysgolion a lleoliadau cyfrwng Saesneg, ac yn unol â'r lefelau a ddisgwylyr ar gyfer yr oedran hwnnw”. Felly a yw'r Bwrdd Gweithredol yn cytuno bod Cymraeg yn y Cyfnod Sylfaen yn llwyddiannus o ran rhoi'r addysg gychwynnol orau posibl i blant o gartrefi Cymraeg a chartrefi Saesneg?”

5 .26 CWESTIWN GAN MR MICHAEL REES I'R CYNGHORYDD GARETH JONES, AELOD O'R BWRDD GWETHREDOL DROS ADDYSG A PHLANT

“Roeddwn i'n athro cynradd yn Sir Gaerfyrddin. Rwyf wedi ymddeol bellach a'm swydd olaf oedd Dirprwy Bennaeth mewn ysgol yn Llanelli. Hoffwn ofyn cwestiwn am gryfder addysg cyfrwng Cymraeg. Cafodd fy ngwraig a minnau ein magu mewn cartrefi uniaith Saesneg, fodd bynnag penderfynom y

byddai ein plant yn cael eu haddysg drwy gyfrwng y Gymraeg. Fel siaradwyr Saesneg, ni chawsom fel rhieni unrhyw broblemau o ran gwaith cartref ein plant. I'r gwrthwyneb, gan fod hynny wedi gwella ein gwybodaeth a'n dealltwriaeth. Yn ystod fy ngyrfa, fe wnes addysgu mewn ysgolion dwy ffrwd. Rwyf wedi gweld dros fy hun fod addysgu Cymraeg fel ail iaith mewn ysgolion cyfrwng Saesneg neu ddwy ffrwd yn fethiant llwyr, a bod ffrydiau deuol yn gwanhau'r Gymraeg, fel sydd mor amlwg ar y maes chwarae. A yw'r Bwrdd Gweithredol yn cytuno â'm sylwadau mai'r addysg fwyaf effeithiol i greu plant dwyieithog cwbl rugl - o ran siarad, darllen ac ysgrifennu yn Saesneg a Chymraeg - yw addysg cyfrwng Cymraeg?"

5.27 CWESTIWN GAN MRS RHIANEDD REES I'R CYNGHORYDD GARETH JONES, AELOD O'R BWRDD GWEITHREDOL DROS ADDYSG A PHLANT

"Rhwyng 2000 a 2006, yr oedd y nifer o blant yn Ysgol y Ffwrnes wedi dyblu ac o ganlyniad i hyn ynghyd â rhesymau eraill, adeiladwyd ysgol newydd i sicrhau bod yna lefydd ysgol digonol ar gyfer y rhagamcaniadau yn y galw cynyddol naturiol gan rieni dros addysg cyfrwng Cymraeg yn ardal Llanelli. Gan fod y dosbarthiadau blynyddoedd cynnar estynedig hyn yn Ysgol Ffwrnes yn llawn neu'n agos at fod yn llawn ar gyfer Medi 2016, ydy'r Bwrdd Gweithredol yn cytuno bod hwn yn dystiolaeth gadarn taw'r unig ffordd i sicrhau bod y galw cynyddol yma am addysg cyfrwng Cymraeg yn ardal Llanelli, sy'n sicrhau bod plant yn gadael yr ysgol gynradd yn ddwyieithog, yw sicrhau bod Ysgol Babanod ac Iau Llangennech yn parhau ar hyd y continwmm iaith a newid i ysgol cyfrwng Cymraeg?"

5.28 CWESTIWN GAN MRS MANON WILLIAMS I'R CYNGHORYDD GARETH JONES, AELDO O'R BWRDD GWEITHREDOL DROS ADDYSG A PHLANT

Agorwyd Ysgol Dewi Sant, yr ysgol gynradd gyfrwng Gymraeg gyntaf yng Nghymru i gael ei chynnal gan awdurdod lleol, yn 1947. Ers hynny, mae addysg gyfrwng Gymraeg wedi ehangu'n sylweddol yng Nghymru, yn gyffredinol, nid o ganlyniad i'w hyrwyddiad gan awdurdodau lleol ond yn bennaf o ganlyniad i alw cynyddol gan rieni, fel sy'n dyst yn ysgolion Llangennech. Erbyn heddiw mae 387 o ysgolion cynradd cyfrwng Cymraeg yng Nghymru ac mae hyn yn parhau i gynyddu'n raddol, ar yr un pryd bu cynnydd yng nghanran y plant oedran cynradd a fu'n derbyn addysg cyfrwng Cymraeg o 18.8% yn 2000/01 i 24% yn 2014/15. Wrth ystyried llwyddiant a manteision y fath hon o addysgu a dwyieithrwydd yn gyffredinol, sydd wedi cael eu cydnabod yn fyd-eang, a wnaiff

y Cyngor yn awr ategu at ddoethineb a phell-welediad rhieni drwy hyrwyddo a marchnata addysg gyfrwng Gymraeg yn ddiwyd?

5 .29 CWESTIWN GAN MRS SIAN LLOYD I'R CYNGHORYDD GARETH JONES, AELOD O'R BWRDD GWETHHREDOL DROS ADDYSG A PHLANT

Ydy'r Bwrdd Gweithredol yn cytuno gyda mi fod data cenedlaethol a gyhoeddwyd dros y blynyddoedd diwethaf gan Lywodraeth Cymru a data gan Awdurdod Addysg Sir Gâr yn dangos yn glir fod disgyblion mewn ysgolion neu ffrydiau Cymraeg yn perfformio'n well mewn profion ac asesiadau allanol yn y pynciau craidd (gan gynnwys Saesneg fel pwnc) na disgyblion mewn ysgolion neu ffrydiau cyfrwng Saesneg, sy'n dangos fod gan ysgolion Cymraeg fanteision addysgol amlwg?

5 .30 CWESTIWN GAN MR CURTIS ROBERTS I'R CYNGHORYDD GARETH JONES, AELOD O'R BWRDD GWEITHREDOL DROS ADDYSG A PHLANT

A all y Bwrdd Gweithredol gadarnhau, ar sail eu profiad yn y tymor hir o gyflwyno'r Gymraeg i blant ag anghenion addysgol arbennig, gyda llawer ohonynt yn dod o gartrefi lle na siaredir Cymraeg, nad yw hyn wedi cael effaith negyddol ar eu haddysg na'u datblygiad fel unigolion?

6. CWESTIYNAU A GYFEIRIWDYD I'R BWRDD GWEITHREDOL GAN Y PWYLLGOR CRAFFU ADDYSG A PHLANT:-

6 .1 CWESTIWN GAN MR DARREN SEWARD

"Mae Cyngor Sir Caerfyrddin wedi llunio dogfen sy'n disgrifio ei gynnig i GAU/DIDDYMU Ysgol Babanod Llangennech ac Ysgol Iau Llangennech ac agor Ysgol Gynradd Gymunedol Llangennech newydd a fyddai'n ysgol drwy gyfrwng y Gymraeg yn unig. Pam y mae CSC yn gwthio cyfarwydddebau Cynulliad Cymru ynghylch y Gymraeg mor bell pan nad yw hynny'n digwydd mewn siroedd eraill fel Abertawe, Castell-nedd Port Talbot, a Chasnewydd?"

6 .2 CWESTIWN GAN NIKKI LLOYD

"Ar hyn o bryd mae 121 o ddisgyblion yn yr Ysgol nad ydynt yn byw ym mhentref Llangennech. Fodd bynnag, mae 96 o blant

sy'n byw yn y pentref yn teithio i ysgolion eraill y tu hwnt i'r ardal. Dim ond 15 o'r plant hynny sy'n mynychu ysgolion cyfrwng Cymraeg sy'n golygu bod 81 yn mynychu ysgolion cyfrwng Saesneg eraill. Pam y fath wahaniaeth? Gallai rhai o'r rhain fod wedi cael lle yn Llangennech ond eu bod wedi eu gwrthod gan beri bod y ffrwd Saesneg yn ymddangos fel petai'n dirywio."

6.3 CWESTIWN GAN NIKKI LLOYD

"Mae gennym eisoes un rhiant y gwrthodwyd lle i'w blentyn yn y Bryn gan fod 54 o geisiadau am 30 o leoedd yn unig. Mae'r Hendy hefyd yn llawn; ble'r rydych yn mynd i ddarparu ar gyfer y rhieni sydd yn dymuno neu sydd ANGEN addysgu eu plant drwy gyfrwng y Saesneg."

6.4 CWESTIWN GAN ROBERT WILLOCK

"O blith y 121 o blant sydd yn yr ysgol ar hyn o bryd mae 91 yn cael eu haddysg drwy gyfrwng y Gymraeg. Pam felly? pan fo ysgol newydd yn y Ffwrnes sydd â 132 o leoedd gwag, a 38.5 o leoedd gwag yn ysgol Brynserfiel yn ôl adran 2.3 o'r ddogfen ymgynghori. Mae lleoedd gwag yn yr ysgolion cyfrwng Cymraeg ac nid yw hyn yn gyson â Chôd Trefniadaeth Ysgolion 2013 sy'n datgan nad oes mwy na 10% o leoedd gwag i fod. Yn ôl gwefan Cyngor Sir Caerfyrddin mae 1,710 o leoedd gwag yn yr holl ysgolion cynradd cyfrwng Cymraeg yn Sir Gaerfyrddin - ystadegau yw'r rhain o wefan CSC. Nid yw hyn yn cyfiawnhau creu rhagor o leoedd. Mae Côt Trefniadaeth Ysgolion 2013 yn datgan y dylai cyrff perthnasol, wrth ddatblygu cynigion, roi sylw i'r cynlluniau lleol ar gyfer datblygu economaidd a datblygu tai. Pam na roddwyd ystyriaeth i'r 91 o dai sy'n cael eu codi yn yr Hendy ac i'r 700 a mwy o dai sydd ar y gweill ym Mhontarddulais? Yn sicr ddigon byddai hyn yn effeithio'n fawr ar yr ysgolion cyfagos. Yr Hendy yw un o'r ysgolion agosaf ar gyfer addysg drwy gyfrwng y Saesneg os gweithredir y cynnig hwn. Fodd bynnag mae Ysgol Llanedi yn wynebu cael ei chau, a'r cyngor yw symud i'r Hendy. Mae Ysgol yr Hendy bron â bod yn llawn yn barod, ac fel ysgol ddwy ffrwd mae wedi'i chlustnodi fel ysgol fydd yn cael ei newid yn ysgol Gymraeg ei chyfrwng yn unig. Yr ysgol Saesneg ei chyfrwng agosaf arall yw Ysgol y Bryn, ond mae'r Sir wedi bod yn dosbarthu llythyron gwrthod yn barod gan eu bod wedi cael 54 o geisiadau hyd yn hyn am ddim ond 30 o leoedd. Yn ogystal â bod yr ysgol newydd arfaethedig yn anaddas i'r diben gan nad yw'n gwasanaethu ei chymuned, mae'n ymddangos nad oes gan plant sy'n siarad Saesneg dewisiadau amgen gerllaw?"

6.5 CWESTIWN GAN JACQUELINE SEWARD

“Ar ôl cau ysgol a cholli ffrwd iaith yn sgil hynny, dylid cynnig darpariaeth sydd o leiaf o'r un safon i ddysgwyr yn unol â Chôd Trefniadaeth Ysgolion 2013. Fodd bynnag mae Llangennech yn Wyrdd ar hyn o bryd. Mae'r Hendy yn Felyn ac mae'r Bryn yn Oren. Sut mae hyn yn gyfwerth?”

6.6 CWESTIWN GAN NIGEL HUGHES

“Mae'r ddogfen ymgynghori yn ddogfen wallus sydd heb gydnabod y rheiny o bentref Llangennech sy'n cael eu rhoi dan anfantais gan y cynigion. Mae datgan nad oes neb yn cael ei effeithio gan y newidiadau arfaethedig hyn yn beth naif ac anwybodus ac yn dangos nad yw'r Awdurdod wedi rhoi 'sylw dyledus' o dan y Ddeddf Dyletswydd Gyhoeddus i'r rheiny a effeithiwyd, wrth iddynt ddweud yn grwn nad ydynt yn bodoli. Drwy wneud hyn nid ydynt wedi cwmpasu'r agweddau lechyd a Diogelwch neu broblemau lleoedd yn yr ysgolion eraill. Wrth gerdded i'r Hendy, er enghraifft, bydd croesi ffordd ddeuol yn peryglu bywydau. Mae CrashMap ar gael ar-lein sy'n dangos bod un ddamwain yn digwydd bob deufis ar gyfartaledd ar y ffordd benodol honno. Felly, mae'r ymgynghoriad hwn yn amlygu'r brys i gyrraedd canlyniad a bennwyd ymlaen llaw, waeth beth fo'r safbwyntiau a gasglwyd yn ystod y broses. Credwn y gallwn ddangos tystiolaeth bod naill ai'r Awdurdod Addysg Lleol neu'r corff llywodraethu, neu'r ddau, wedi methu â chydymffurfio â Chôd Trafnidiaeth Ysgolion 2013 ac o bosibl y gyfraith. Ydych chi o'r farn ei bod hi'n dderbyniol peryglu plant bach yn ddyddiol fel hyn?”

6.7 CWESTIWN GAN DARREN SEWARD

“A oes angen lleoedd meithrin ychwanegol yn yr ardal pan fo gennym ddau ddarparwr eisoes? Mae angen rhoi ystyriaeth i ffactorau penodol o ran cynigion i ychwanegu neu i waredu dosbarthiadau meithrin fel yr amlinellwyd yng Nghôd Trefniadaeth Ysgolion 2013. Dylai cyrff perthnasol roi ystyriaeth i ffactorau penodol: safon yr addysg feithrin a Digonolrwydd yr adeiladau a'r cyfleusterau a gynigir yn yr ystafell ddosbarth ac yn yr awyr agored, a hyfywdra unrhyw ysgol sydd am ychwanegu lleoedd meithrin; a oes angen rhagor o leoedd meithrin yn yr ardal?; lefel y galw am rai mathau o addysg feithrin e.e. cyfrwng Cymraeg neu ddarpariaeth ac iddi natur grefyddol; effaith y cynigion ar sefydliadau eraill, gan gynnwys darparwyr sector preifat a

thrydydd sector; ac y graddau y bydd cynigion yn cyblethu addysg y blynyddoedd cynnar â gwasanaethau gofal plant, neu'n gydnaws â dull integredig. Nid oes tystiolaeth yn y ddogfen ymgynghori fod y rhain, ac effaith y cynigion ar ddarparwyr sector preifat eraill, wedi'u hystyried."

6.8 CWESTIWN GAN MICHAELA BEDDOWS

"Anghenion Addysgol Arbennig: Ni roddwyd unrhyw ystyriaeth i blant sydd ag anghenion addysgol arbennig a gynghorir fel arfer i fynd i ffrwd Saesneg yn unig, neu i'r un ffrwd ag iaith eu cartref. Mae plant sydd ag oedi cyffredinol yn ei chael hi'n anodd ag un iaith, heb sôn am ddwy, felly drwy gael gwared ar y ddwy ffrwd bydd y plant hyn yn cael eu cau allan o'r ysgol. Nid yw plant sydd ag Anhwylder Sbectrwm Awtistig yn gallu ymdopi o gwbl â newid i'w trefn feunyddiol felly, pe baent yn dechrau mewn ysgol cyfrwng Cymraeg ac yna'n methu ag ymdopi ac yn gorfod symud i ysgol cyfrwng Saesneg, fe fyddai'r newid hwnnw'n cael effaith anferthol arnynt. Sut y cafodd hyn ei esgeuluso a pham na chafodd sylw?"

6.9 CWESTOWN GAN STEVE HATTO

"Mae'r ffigyrau wedi cael eu hystumio - O graffu ar y wybodaeth a ddarparwyd gan yr AALI, ac oherwydd bod gan y grŵp wybodaeth am yr ysgol, mae'n amlwg bod y ffigyrau wedi eu hystumio gan unigolion i gyfnerthu sefyllfa benodol. Gallwn ddangos bod y ffrydiau Saesneg presennol yn yr ysgol yn cyfrif am fwy na 30% o gyfanswm y disgyblion. Mae'r ymgynghoriad yn datgan bod cyfanswm o 186 yn y ffrwd Gymraeg yn Ysgol Babanod Llangennech yn 2015. Nid yw'r ffigwr hwn yn gywir gan ei fod yn cynnwys yr holl ddisgyblion yn nosbarthiadau Derbyn 1 a 2, sy'n gyfanswm o 94 o ddisgyblion, heb ystyried a ydynt wedi'u cofrestru i gamu ymlaen i'r ffrwd Saesneg. Maent wedi eu cam-glustnodi at ddibenion y ddogfen ymgynghori fel disgyblion ffrwd Gymraeg. Hefyd os cynhwyswn y 27% sy'n dod o'r tu hwnt i'r ardal, ynghyd â'r posibilrwydd o golli'r ffrwd Saesneg, bydd y rhagamcanion cyfredol yn dangos y bydd mwy na 50% o ddisgyblion Ysgol Llangennech yn dod o'r tu hwnt i'r ardal. A ydych chi'n credu felly fod gennym 'yr ysgol briodol yn y man priodol ac a ydych chi'n gallu cadarnhau a yw'r ffigyrau hyn yn gywir?"

6.10 CWESTIWN GAN KAREN HUGHES

"Mae oddeutu 11 o ysgolion dwy ffrwd yn Sir Gaerfyrddin sydd, yn ôl Strategaeth yr Iaith Gymraeg, yn cael eu clustnodi ar gyfer addysg cyfrwng Cymraeg yn unig. Rhaid cydnabod na

fyddai'r ysgolion hyn i gyd yn addas, ar sail logisteg, oherwydd maen nhw'n ysgolion dwy ffrwd am reswm, felly sut a phwy sy'n asesu'r galw a'r priodoldeb? A gynhaliwyd ymarfer i fwrw golwg ar y gorwel o ran cymuned Llangennech? h.y. i asesu sut le fydd pentref/poblogaeth Llangennech ymhen 5, 10, 15 mlynedd? Wrth i ragor o dai newydd gael eu hadeiladu, y mewnlifiad o bobl, lleoliad y pentref wrth goridor yr M4, a allwn ni ddweud yn hyderus y bydd Ffrwd Gymraeg yn Unig yn bodloni'r gofynion hyn o ystyried bod 80% o'r boblogaeth eisoes yn siarad Saesneg yn unig. Wedi'r cyfan, daw 27% o ddisgyblion o'r tu hwnt i'r pentref ac nid yw ffigurau'r pentref yn dangos bod cynnydd yn y galw am y Gymraeg. Hefyd, nid yw'r Effaith ar yr Iaith Gymraeg wedi cael ei hasesu'n gywir, os o gwbl. Nid oes cyfeiriad at siaradwyr Saesneg yn gwerthfawrogi treftadaeth ddiwylliannol Cymru yn llai os ydynt yn mynychu ffrwd Saesneg yn Unig; mae mwy o bobl yn debygol o roi cynnig ar y ffrwd Gymraeg os ydynt yn gwybod y gallant gwmpo'n ôl ar y Saesneg yn yr un ysgol. Bydd hyn yn cael effaith i'r gwrthwyneb. Mae'r defnydd o'r Gymraeg yn y gymuned yn fach ac nid yw'n cyd-fynd â'r ddemograffeg ieithyddol nac ystadegau cyfrifiad 2011. Pam nad yw'r ffactorau hyn yn cael eu hystyried?"

6 .11 CWESTIWN GAN ROBERT WILLOCK

"Nid yw'r Asesiad o'r Effaith ar y Gymuned yn Asesiad o Effaith o gwbl. Nid yw wedi cydnabod unrhyw risgiau neu risg a aseswyd ganddynt (gan roi sgôr gadarnhaol, negyddol, neu niwtral). Byddech yn disgwyl y byddai sylw wedi ei roi i'r effaith ar ysgolion cyfagos, i'r effaith ar y rhieni a'r teuluoedd, i'r effaith ar y disgyblion, i'r goblygiadau o ran teithio, i'r effaith ar ddemograffeg y gymuned, i'r effeithiau amgylcheddol, i'r effaith ar weithgareddau cymunedol ac i'r effaith ar y trigolion. Y rhain yw'r agweddau y mae'n debygol y byddent yn cael eu hasesu'n negyddol – ac meant wedi eu hesgeuluso'n llwyr! Pam?"

7. Y RHAGLEN MODERNEIDDIO ADDYSG - CYNNIG I GAU YSGOL BABANOD LLANGENNECH AC YSGOL IAU LLANGENNECH A SEFYDLU YSGOL GYMUNEDOL GYNRADD LLANGENNECH	41 - 214
8. ADRODDIAD TERFYNOL GRWP GORCHWYL A GORFFEN Y PWYLLGOR CRAFFU DIOGELU'R CYHOEDD A'R AMGYLCHEDD 2015/16: - TALIADAU PARCIO CEIR	215 - 262
9. STRATEGAETH DIOGELWCH FFYRDD SIR GAERFYRDDIN.	263 - 276

10.	Y RHAGOLYGYN O RAN CYLLIDEB REFENIW 2017/18 - 2019/20.	277 - 300
11.	ADRODDIAD BLYNYDDOL YNGYLCH RHEOLI'R TRYSORLYS A'R DANGOSYDD DARBODAETH 2015-2016	301 - 316
12.	PROSIECT SOLAR FFOTOFOLTAIDD (PV).	317 - 328
13.	PRIF GYNLLUN PARC HOWARD.	329 - 340
14.	PRIF GYNLLUN PARC GWLEDIG PEN-BRE.	341 - 348
15.	CLYMOG JAPAN A PHLANHIGION ANFRODOROL YMLEDOL ERAILL.	349 - 352
16.	CANLLAWIAU CYNLLUNIO ATODOL DRAFFT - CYNLLUN DATBLYGU LLEOL SIR GAERFYRDDIN.	353 - 378
17.	POLISI MODEL AMSER I FFWRDD AR GYFER YSGOLION.	379 - 402
18.	UNRHYW FATER ARALL Y GALL Y CADEIRYDD OHERWYDD AMGYLCHIADAU ARBENNIG BENDERFYNU EI YSTYRIED YN FATER BRYN YN UNOL AG ADRAN 100B(4)(B) O DDEDDF LLYWODRAETH LEOL, 1972.	
19.	NI DDYLID CYHOEDDI'R ADRODDIADAU SY'N YMWNEUD Â'R MATERION CANLYNOL GAN EU BOD YN CYNWYS GWYBODAETH EITHRIEDIG FEL Y'I DIFFINIWYD YM MHARAGRAFF 14 O RAN 4 O ATODLEN 12A I DDEDDF LLYWODRAETH LEOL 1972 FEL Y'I DIWYGIWYD GAN ORCHYMYN LLYWODRAETH LEOL (MYNEDIAD AT WYBODAETH) (AMRYWIO) (CYMRU) 2007. OS BYDD Y BWRDD, AR ÔL CYNNAL PRAWF LLES Y CYHOEDD YN PENDERFYNU YN UNOL Â'R DDEDDF, I YSTYRIED Y MATERION HYN YN BREIFAT, GORCHMYNNIR I'R CYHOEDD ADAEL Y CYFARFOD YN YSTOD TRAFODAETH O'R FATH.	
20.	POSIIBILRWYDD O GAFFAEL NEUADD SIROL CAERFYRDDIN.	403 - 410
21.	CYFFORDD STRYD Y GWYNT - LÔN TIR-Y-DAIL, RHYDAMAN - PRYNU TIR	411 - 422
22.	MAES PARCIO CYHOEDDUS NEWYDD ARFAETHEDIG - STRYD Y BRENIN, TALACHARN	423 - 428